

1

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ

Εκείνο το απομεσήμερο του Μαΐου επέστρεψα από το Σίτι Εγγύρω στις τρεις, ολότελα απδιασμένος με τη ζωή μου. Τρεις μήνες τώρα βρισκόμουν στα πάτρια εδάφη, και τα είχα ήδη βαρεθεί. Αν μου έλεγαν πριν από έναν χρόνο ότι θα ένιωθα έτσι, θα είχα βάλει τα γέλια· αλλά να που είχε συμβεί. Το κλίμα με αρρώσταινε, οι κουβέντες του μέσου Εγγλέζου επίσης, δεν κατάφερνα να ασκούμε όσο ήθελα, και οι διασκεδάσεις του Λονδίνου μού φαίνονταν ξεθυμασμένες σαν ανθρακούχο νερό που ξεχάστηκε στον ήλιο. «Ρίτσαρντ Χάνεϊ» έλεγα και ξανάλεγα στον εαυτό μου «έχεις πέσει σε λούμπα, φίλε μου, και καλά θα κάνεις να βρεις τρόπο να βγεις. Το συντομότερο δυνατό». Μου 'ρχόταν να βάλω τα γέλια όταν σκεφτόμουν όλα εκείνα τα σχέδια που κατέστρωνα αυτά τα τελευταία χρόνια στο Μπουλαουάγιο. Είχα φτιάξει ένα κομπόδεμα όχι πολύ μεγάλο, αλλά αρκετά ικανοποιητικό για τα μέτρα μου· και είχα καταλήξει σε πολλούς και διάφορους τρόπους για να το απολαύσω. Ο πατέρας μου με είχε πάρει από τη Σκοτία

όταν ήμουν έξι χρονών, κι από τότε δεν είχα ξαναπατήσει το πόδι μου στην πατρίδα: οπότε η Αγγλία ήταν για μένα κάτι σαν τις Χίλιες και Μία Νύχτες, και λογάριζα να τερματίσω σ' αυτήν τις περιπλανήσεις μου για το υπόλοιπο των ημερών μου.

Αλλά απογοητεύτηκα ευθύς εξαρχής. Μέσα σε μια βδομάδα είχα κιόλας βαρεθεί τα αξιοθέατα, και σε λιγότερο από μήνα είχα μπουχτίσει από εστιατόρια, θέατρα και ιπποδρομίες. Δεν είχα κανένα πραγματικό φιλαράκι για να βγαίνουμε μαζί, πράγμα που μάλλον αποτελεί και την εξήγηση. Δεν ήταν λίγοι οι Λονδρέζοι που με καλούσαν στο σπίτι τους, κανείς όμως δεν φαινόταν να ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για το άτομό μου. Μου πετούσαν κάνα δυο ερωτήσεις για τη Νότια Αφρική κι ύστερα ξανάπιαναν τα δικά τους. Πολλές κυρίες, αυτόκλητες πρέσβειρες της αποικιοκρατίας, με προσκαλούσαν για τσάι, ώστε να γνωριστώ με διευθυντές σχολείων από τη Νέα Ζηλανδία και διευθυντές εκδόσεων από το Βανκούβερ, κι αυτού του είδους οι βεγγέρες ήταν οι γελοιωδέστερες όλων. Να, λοιπόν, που στα τριάντα εφτά μου, σε άψογη σωματική και πνευματική κατάσταση και με αρκετά λεφτά ώστε να μπορώ να το γλεντάω, έπληττα τόσο, που κόντευε να μου φύγει το σαγόνι απ' το χασμουρητό. Ήμουν περίπου έτοιμος να την κάνω και να επιστρέψω στους θαμνοτόπους της Αφρικής, αφού είχα πλέον σπάσει το ρεκόρ του πιο βαριεστημένου ανθρώπου στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Εκείνο το απομεινήμερο, για να δώσω στο μυαλό μου κάτι ν' ασχοληθεί, ζάλισα κάμποσο τους χρηματιστές μου με πιθανά επενδυτικά σχέδια, και, επιστρέφοντας στο σπίτι, πέρασα από τη λέσχη μου – η οποία θύμιζε περισσότερο ταβερνείο και δεχόταν

ως μέλη επαναπατρισμένων των αποικιών. Ήπια ένα κοκτέιλ και διάβασα τις απογευματινές εφημερίδες. Μπδεμιάς εξαιρουμένης, έβριθαν ειδήσεων για τη διένεξη στην Εγγύς Ανατολή, και υπήρχε κι ένα άρθρο για τον Καρολίδη, τον Έλληνα πρωθυπουργό.* Ο τύπος μού άρεσε. Κατά γενική ομολογία, ήταν το μεγάλο κεφάλι της υπόθεσης· και μάλιστα ένα μεγάλο κεφάλι που έπαιζε στα ίσια, αντίθετα με ό,τι μπορούσε να πει κανείς για την πλειονότητα των ομοίων του. Συμπέρανα ότι στο Βερολίνο και στη Βιέννη δεν ήθελαν να τον βλέπουν ούτε ζωγραφιστό, εμείς όμως θα τον υποστηρίζαμε παρ' όλ' αυτά, και μια εφημερίδα έγραφε ότι ο Καρολίδης ήταν το μοναδικό ανάχωμα ανάμεσα στην Ευρώπη και στον Αρμαγεδδώνα. Με θυμάμαι ν' αναρωτιέμαι αν θα μπορούσα να βρω δουλειά σ' εκείνα τα μέρη. Μου φαινόταν ότι η Αλβανία ήταν από τους τόπους που θα μπορούσαν ενδεχομένως να σε απαλλάξουν από τις κρίσεις χασμουρητού.

Γύρισα σπίτι κατά τις έξι, ντύθηκα, δείπνησα στο Καφέ Ρουαγιάλ κι ύστερα πήγα σ' ένα μιούζικ χολ. Η παράσταση ήταν ανόητη, όλο σουρλουλούδες και πιθηκομούρηδες, και δεν έμεινα πολύ. Έξω η βραδιά ήταν ωραία, ξάστερη και καθαρή, και τη χάρηκα επιστρέφοντας με τα πόδια στο διαμέρισμα που είχα νοικιάσει κοντά στο Πόρτλαντ Πλέις. Φουριόζοι διαβάτες με προσπερνούσαν στα πεζοδρόμια, πολυάσχολοι και φλύαροι, κι εγώ τους ζήλευα που είχαν κάτι να κάνουν. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι, πωλήτριες και υπάλληλοι και κομψευόμενοι νεαροί και αστυνομικοί, είχαν στη ζωή τους κάποιο ενδιαφέρον, ένα κίνητρο για

* Χαρακτήρας βασισμένος στον Ελευθέριο Βενιζέλο. (Σ.τ.Μ.)

να τη συνεχίσουν. Από συναδελφικότητα, έδωσα μισή κορόνα σ' έναν ζητιάνο επειδή τον είδα να χασμουριέται, θύμα καθώς ήταν κι αυτός της ανίας. Στο Όξφορντ Σέρκουσ, σήκωσα το κεφάλι στον ανοιξιάτικο ουρανό και πήρα την απόφαση. Θα έδινα στην πατρίδα άλλη μια μέρα περιθώριο για να με βγάλει από το τέλμα της πλήξης· αν και πάλι δεν τα κατάφερε, θα έπαιρνα το επόμενο πλοίο για το Κέιπ Τάουν.

Το διαμερίσμά μου βρισκόταν στον πρώτο όροφο μιας καινούριας πολυκατοικίας πίσω από το Λάνγκαμ Πλέις. Υπήρχε ένα κοινόχρηστο κλιμακοστάσιο, μ' έναν θυρωρό στην είσοδο κι έναν χειριστή ανελκυστήρα, το κτίριο όμως δεν διέθετε ούτε εστιατόριο ούτε κάτι παρόμοιο, και τα διαμερίσματα ήταν ήσυχα και μάλλον απομονωμένα. Δεν αντέχω τους εσωτερικούς υπηρέτες, και ο άνθρωπος που με φρόντιζε δεν διανυκτέρευε στο σπίτι. Ερχόταν πριν από τις οχτώ κάθε πρωί και συνήθως έφευγε γύρω στις εφτά το απόγευμα, αφού πάντα δειπνούσα έξω.

Έβαζα το κλειδί μου στην κλειδαριά, όταν πρόσεξα κάποιον δίπλα μου. Δεν τον είχα δει να πλησιάζει, και η ουρανοκατέβατη εμφάνισή του με ξάφνιασε. Ήταν αδύνατος, με κοντή καστανή γενειάδα και μικρά, διαπεραστικά σαν τριμπουσόν γαλάζια μάτια. Τον αναγνώρισα – έμενε σε κάποιο από τα διαμερίσματα του τελευταίου ορόφου και χαιρετιόμασταν όταν τύχαινε να συναντηθούμε στις σκάλες.

«Μπορώ να σας μιλήσω;» είπε. «Μπορώ να περάσω λίγο μέσα;» Κατέβαλλε προσπάθεια για να σταθεροποιήσει τη φωνή του, και το χέρι του πετάριζε νευρικά στο μπράτσο μου.

Ανοίξα την πόρτα και του έκανα νόημα να μπει. Αμέσως

μόλις πέρασε το κατώφλι, έτρεξε βολίδα στο πίσω δωμάτιο, εκεί όπου συνήθιζα να καπνίζω και να διεκπεραιώνω την αλληλογραφία μου, κι επέστρεψε αστραπαία.

«Κλειδώσατε;» ρώτησε αλαφιασμένος, και ασφάλισε ο ίδιος την αλυσίδα στο πίσω μέρος της εξώπορτας.

«Χίλια συγγνώμη» είπε ταπεινά. «Το ξέρω, δεν είναι τρόπος αυτός, αλλά φαίνεστε από τους ανθρώπους που μπορούν να καταλάβουν. Σας είχα στο μυαλό μου όλη αυτή τη βδομάδα, που τα πράγματα πήγαιναν απ' το κακό στο χειρότερο. Σας παρακαλώ, κύριε, θα μου κάνετε μια χάρη;»

«Θα σας ακούσω» είπα. «Είναι το μόνο που μπορώ να σας υποσχεθώ». Τα φερσίματα τούτου εδώ του νευρικού τυπάκου είχαν αρχίσει να με ανησυχούν.

Από τον δίσκο με τα ποτά σ' ένα τραπέζι δίπλα του, ο επισκέπτης μου σερβιρίστηκε μια γερή δόση ουίσκι με σόδα, το στράγγιξε με τρεις γουλιές και ξανάφησε το άδειο ποτήρι στο τραπέζι με τόση φόρα, που το γυαλί ράγισε.

«Συγγνώμη» είπε «είμαι λιγάκι ταραγμένος απόψε. Βλέπετε, αυτή τη στιγμή τυχαίνει να είμαι πεθαμένος».

Κάθισα σε μια πολυθρόνα κι άναψα την πίπα μου.

«Πώς είναι; Να είναι κανείς πεθαμένος, θέλω να πω». Ήμουν σίγουρος ότι είχα να κάνω με παλαβό.

Ένα χαμόγελο τρεμόπαιξε στο τραβηγμένο από την ένταση πρόσωπό του. «Δεν έχω χάσει τα λογικά μου ακόμη. Πρέπει να σας πω, κύριε, ότι σας παρακολούθησα και σας έκοψα για πολύ εντάξει τύπο. Τίμιο, απ' αυτούς που δεν φοβούνται τα ρίσκα. Γι' αυτό θα σας εκμυστηρευτώ το πρόβλημά μου. Χρειάζομαι βοή-

θεια όσο δεν τη χρειάστηκε ποτέ κανείς, και θέλω να ξέρω αν μπορώ να βασιζομαι πάνω σας».

«Πείτε μου ποιο είναι το θέμα σας» απάντησα «και θα αποφανθώ».

Ο επισκέπτης μου φάνηκε να επιστρατεύει δυνάμεις για κάτι εξαιρετικά δύσκολο, κι ύστερα άρχισε να μου αραδιάζει τις πιο απίθανες ασυναρτησίες. Στην αρχή δεν καταλάβαινα, κι έπρεπε να τον διακόπτω για διευκρινίσεις. Ιδού όμως το ζουμί της υπόθεσης:

Ήταν Αμερικανός, από το Κεντάκι, κι όταν τελείωσε το κολλέγιο, ευκατάστατος γαρ, κίνησε να γνωρίσει τον κόσμο. Έγραφε λίγο, κι έκανε τον πολεμικό ανταποκριτή για μια εφημερίδα του Σικάγο, και πέρασε κάνα δυο χρόνια στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Από τα λεγόμενά του συμπέρανα ότι ήταν εξαιρετικά γλωσσομαθής, και είχε την ευκαιρία να γνωρίσει αρκετά καλά την κοινωνία σ' εκείνα τα μέρη. Ο τύπος πετούσε με άνεση πολλά ονόματα που θυμίζουν να έχω δει στις εφημερίδες.

Είχε ανακατευτεί με την πολιτική, μου είπε, στην αρχή επειδή του είχε φανεί ενδιαφέρουσα κι έπειτα επειδή δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς. Τον έκοβα για ξύπνιο άνθρωπο, απ' αυτά τα ανήσυχια πνεύματα που θέλουν να φτάνουν πάντα στη ρίζα του πράγματος. Κατά τα φαινόμενα, όμως, μάλλον είχε φτάσει λίγο βαθύτερα απ' όσο υπολόγιζε.

Σας μεταφέρω αυτά που μου είπε όσο καλύτερα μπόρεσα να τα καταλάβω. Κάτω από τη μύτη κυβερνήσεων και στρατών, μου αποκάλυψε, θέρριευε ένα μεγάλο υπόγειο κίνημα, οργανωμένο από πολύ επικίνδυνους ανθρώπους. Το όλο πράγμα είχε πέσει

τυχαία στην αντίληψή του· το γνώρισε· τον συνάρπασε· έσκαψε βαθύτερα· πιάστηκε στα δίχτυα του. Συμπέρανα ότι τα περισσότερα μέλη του εν λόγω κινήματος ανήκαν στο είδος των μορφωμένων αναρχικών που ξεκινούν τις επαναστάσεις, οι συγκεκριμένοι, ωστόσο, είχαν πίσω τους χρηματοδότες που πήγαιναν για τα λεφτά. Ένας έξυπνος άνθρωπος μπορεί να βγάλει μεγάλο κέρδος από μια αγορά που καταπονίζεται. Συνεπώς, εξυπηρετούσε και τα δύο ενδιαφερόμενα μέρη το να βάλουν τους Ευρωπαίους να φάνε τα μουστάκια τους.

Μου είπε ορισμένα παράξενα πράγματα που έλυσαν πολλές απορίες μου, πράγματα που είχαν συμβεί στους Βαλκανικούς Πολέμους, γιατί ένα κράτος έβγαινε ξαφνικά στον αφρό, πώς σφυρηλατούνταν και διαλύονταν οι συμμαχίες, γιατί κάποιοι συγκεκριμένοι άντρες εξαφανίζονταν, και από πού προερχόταν το νεύρο του πολέμου*. Ο στόχος της όλης συνωμοσίας ήταν να βάλουν τη Ρωσία και τη Γερμανία να φαγωθούν.

Όταν ρώτησα γιατί, μου απάντησε πως οι κινηματίες αναρχικοί θεωρούσαν ότι μια τέτοια διένεξη θα τους έδινε την πολυαναμενόμενη ευκαιρία. Τα πάντα θα καίγονταν στο κωνευτήρι του πολέμου, κι οι ίδιοι θα έβλεπαν επιτέλους έναν καινούριο κόσμο να γεννιέται. Οι καπιταλιστές θα έβγαζαν μάνι μάνι χρήμα με ουρά, και θα έφτιαχναν περιουσίες αγοράζοντας για ένα κομμάτι ψωμί τ' αποκαϊδία. Το Κεφάλαιο, είπε ο επισκέπτης μου, δεν έχει συνείδηση ούτε πατρίδα. Επιπροσθέτως, οι Εβραίοι ήταν πίσω

* Από τη περίφημη ρήση του Κικέρωνα *Pecunia nervus belli*: Το νεύρο του πολέμου είναι το χρήμα. (Σ.τ.Μ.)

απ' αυτό, κι οι Εβραίοι σικαίνονται τη Ρωσία περισσότερο κι από την Κόλαση.

«Δεν είναι φανερό;» αναφώνησε. «Τριακόσια χρόνια ήταν υπό διωγμό, κι αυτή είναι η ρεβάνς τους για τα πογκρόμ. Ο Εβραίος είναι παντού, για να τον βρεις, όμως, θα πρέπει να κατέβεις στο κάτω κάτω σκαλί της πίσω πίσω σκάλας. Παράδειγμα τα μεγάλα γερμανικά επιχειρηματικά ενδιαφέροντα. Αν ανακατεύεσαι μ' αυτά, ο πρώτος άνθρωπος που θα συναντήσεις θα είναι ο Πρίγκιπας-φον-ουντ-του-Κάτι, ένας κομψός νέος άντρας που μιλάει τα άσφρα αγγλικά του Ίτον και του Χάρουου. Παρά τις ευγένειες, όμως, ο τύπος δεν αστειεύεται. Αν η δουλειά σου είναι μεγάλη, είναι βέβαιο ότι πίσω απ' αυτό το προσωπείο θα βρεις έναν προγοναθικό Βεσφαλό με χαμπλό μέτωπο και τρόπους αγριογούρουνου. Είναι ο τύπος του Γερμανού επιχειρηματία που κάνει τα εγγλέζικα χαρτιά σου να τρέμουν. Αν όμως η δουλειά σου είναι *πραγματικά* μεγάλη, τόσο που να φτάσεις ως το πραγματικό αφεντικό, στοίχημα ότι θα βρεθείς να αντικρίζεις έναν μικρόσωμο σακάτη Εβραίο, με άσπρο σαν πανί πρόσωπο και μάτι κροταλία. Μάλιστα, κύριε, αυτός είναι ο άνθρωπος που κυβερνάει σήμερα τον κόσμο, και τα 'χει βάλει με την Αυτοκρατορία του Τσάρου, γιατί η θεία του πέρασε δύσκολα κι ο πατέρας του ακόμα δυσκολότερα, παλεύοντας σε κάποια ερημιά του Βόλγα».

Δεν μπορούσα να μην του πω ότι οι αναρχοεβραίοι του φαινόταν να χάνουν έδαφος.

«Και ναι και όχι» μου είπε. «Κέρδισαν μέχρι ενός ορισμένου σημείου, αλλά κατάφεραν να φτάσουν σε κάτι πολύ πιο σπουδαίο απ' τα λεφτά, κάτι που δεν αγοράζεται: στο αρχέγονο ανθρώπι-

νο ένστικτο της μάχης για την επιβίωση. Αν είναι να σε σκοτώσουν, επινοείς μια σημαία και μια χώρα στο όνομα των οποίων θα πολεμήσεις, κι αν επιζήσεις, αρχίζει να σου αρέσει όλο αυτό. Οι στρατιώτες, αυτοί οι ανόητοι, βρήκαν κάτι για να νοιάζονται, πράγμα που έχει αναστατώσει τα ωραία σχέδια του Βερολίνου και της Βιέννης. Οι φίλοι μου όμως δεν έχουν παίξει ακόμη το τελευταίο τους χαρτί – ούτε κατά διάνοια. Έχουν έναν άσο στο μανίκι τους, κι εκτός κι αν καταφέρω να μείνω ζωντανός για έναν ακόμα μήνα, θα τον εμφανίσουν, θα τον πετάξουν στην τσόχα και θα κερδίσουν».

«Μα νόμιζα ότι ήσασταν πεθαμένος» σχολίασα.

«*Mors Janua Vitae*»* είπε χαμογελώντας. (Αναγνώριζα το απόφθεγμα: ήταν περίπου όλα τα λατινικά που ήξερα.) «Θα έρθω και σ' αυτό, πρώτα όμως πρέπει να σας ενημερώσω για πολλά άλλα. Αν διαβάζετε εφημερίδες, φαντάζομαι ότι το όνομα Κωνσταντίνος Καρολίδης σάς λέει κάτι».

Ανακάθισα ασυναίσθητα στο άκουσμα του ονόματος, αφού εκείνο το ίδιο απόγευμα διάβαζα για τον Καρολίδη.

«Είναι ο άνθρωπος που έχει καταστρέψει όλα τους τα παιχνίδια – ο μεγάλος εγκέφαλος αυτής της παράτας, ο οποίος τυχαίνει να είναι και τίμιος. Λογικό που τον έχουν στο στόχαστρο τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Αυτό έψαξα και το βρήκα – όχι δηλαδή πως ήταν και δύσκολο, γιατί ακόμα κι ένας ανεγκέφαλος μπορεί να το μαντέψει. Έμαθα όμως με ποιον τρόπο σχεδιάζουν να τον βγάλουν απ' τη μέση, κι αυτή η γνώση είναι θανατηφόρα. Εξ ου και πρέπει να πεθάνω».

* Ο θάνατος είναι η πύλη της ζωής. (Σ.τ.Μ.)

Ήπια και δεύτερο ποτό, το οποίο του ετοίμασα εγώ, γιατί, ο άτιμος, μου είχε κεντρίσει το ενδιαφέρον.

«Δεν μπορούν να τον καθαρίσουν στη χώρα του, αφού κυκλοφορεί με μια σωματοφυλακή Ηπειρωτών πρόθυμων και ικανών να γδάρουν και τις ίδιες τους τις γιαγιάδες. Στις 15 Ιουνίου, όμως, ο Καρολίδης θα έρθει εδώ. Το βρετανικό Υπουργείο Εξωτερικών διοργανώνει εσχάτως διεθνούς ακτινοβολίας τέια, και το λαμπρότερο απ' αυτά έχει προγραμματιστεί για τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Ο Καρολίδης θα είναι το τιμώμενο πρόσωπο, κι αν οι φίλοι μου τα καταφέρουν, δεν θα ξαναγυρίσει ποτέ στις στοργικές αγκάλες των συμπατριωτών του».

«Ε, αυτό δεν είναι και τόσο περίπλοκο» είπα. «Μπορείτε να τον προειδοποιήσετε να μείνει σπίτι του».

«Και να παίξω το παιχνίδι τους;» ρώτησε απότομα. «Θα νικήσουν αν δεν έρθει ο Καρολίδης, γιατί είναι ο μόνος που μπορεί να ξεπερδέψει αυτό το απίστευτα μπλεγμένο κουβάρι. Κι αν η κυβέρνηση του προειδοποιηθεί, ο Καρολίδης δεν θα έρθει, γιατί δεν ξέρει πόσα διακυβεύονται στις 15 Ιουνίου».

«Και η βρετανική κυβέρνηση;» είπα. «Δεν φαντάζομαι ν' αφήσει τους προσκεκλημένους της να δολοφονηθούν. Κάντε τη διαδρομή, και οι ιθύνοντες θα λάβουν πρόσθετα μέτρα ασφαλείας».

«Δεν έχει νόημα. Ακόμα κι αν γεμίσουν το Λονδίνο με πράκτορες και διπλασιάσουν τις δυνάμεις της αστυνομίας, και πάλι ο Κωνσταντίνος είναι καταδικασμένος. Οι φίλοι μου δεν αστειεύονται. Θέλουν να ξεκινήσουν μ' ένα τρανταχτό γεγονός, με όλα τα μάτια της Ευρώπης στραμμένα πάνω του. Ο Καρολίδης θα δολοφονηθεί από Αυστριακό, και θα υπάρχουν πάμπολλα στοι-

χεία που θα αποδεικνύουν την παθητική συνέργεια των μεγάλων κεφαλιών της Βιέννης και του Βερολίνου. Βέβαια, το όλο πράγμα θα είναι ένα αισχρό ψέμα· στην κοινή γνώμη, όμως, η υπόθεση θα φανεί όσο πρέπει δύσοσμη. Δεν αερολογώ, αγαππé μου. Τυχαίνει να γνωρίζω κάθε λεπτομέρεια αυτής της διαβολικής πλεκτάνης, και είμαι σε θέση να σας διαβεβαιώσω ότι θα είναι η πιο λεπτοδουλεμένη αχρειότητα από την εποχή των Βοργία. Δεν πρόκειται όμως να πετύχει, αν στις 15 του μηνός Ιουνίου εξακολουθεί να είναι ζωντανός ένας συγκεκριμένος άνθρωπος, ο οποίος βρίσκεται αυτή τη στιγμή εδώ, στο Λονδίνο: ο υποφαινόμενος δούλος σας, Φράνκλιν Π. Σκάντερ».

Ο τυπάκος είχε αρχίσει να μ' αρέσει. Τα σαγόνια του είχαν κουμπώσει σαν ποντικοπαγίδα, και η φλόγα της μάχης πυράκτωνε τα διαπεραστικά μάτια του. Αν με παραμύθιαζε, μπορούσε να παίξει πειστικότερα τον ρόλο του.

«Πού την ανακαλύψατε αυτή την ιστορία;» ρώτησα.

«Είχα την πρώτη ένδειξη σ' ένα πανδοχείο της λίμνης Άχεν, στο Τιρόλο. Άρχισα να το ψάχνω, και συγκέντρωσα τα υπόλοιπα στοιχεία μου σ' ένα γουναράδικο στη γαλικιανή συνοικία της Βούδας, σε μια Λέσχη Ξένων στη Βιέννη και σ' ένα μικρό βιβλιοπωλείο σ' έναν παράδρομο της Ράκνιτς Στράσε στη Λειψία. Ολοκλήρωσα τη συλλογή μου πριν από δέκα μέρες στο Παρίσι. Δεν μπορώ να σας πω τώρα τις λεπτομέρειες, γιατί είναι ολόκληρη ιστορία. Τέλος πάντων, όταν βεβαιώθηκα μέσα μου, θεώρησα καλό να εξαφανιστώ, κι έφτασα σε τούτη την πόλη κάνοντας έναν πάρα πολύ μεγάλο κύκλο. Έφυγα από το Παρίσι ως κομψευόμενος νεαρός Γαλλοαμερικανός, και απέ-

πλευσα από το Αμβούργο ως Εβραίος έμπορος διαμαντιών. Στη Νορβηγία κυκλοφορούσα ως Άγγλος μελετητής του Ίψεν που συνέλεγε υλικό για τις διαλέξεις του, όταν έφυγα από το Μπέργκεν, όμως, ήμουν άνθρωπος του κινηματογράφου με ειδικευση στις ταινίες για το σκι. Και εδώ ήρθα από το Λέιθ, για να δώσω στους εκδότες των λονδρέζικων εφημερίδων τις πολλές και συμφέρουσες προσφορές μου για ξυλοπολτό. Μέχρι χτες νόμιζα ότι είχα καλύψει αρκετά ικανοποιητικά τα ίχνη μου, και χαιρόμουν γι' αυτό. Έπειτα όμως...»

Η ανάμνηση φάνηκε να τον ταράζει, και κατέβασε άλλη μια γερή γουλιά ουίσκι.

«Έπειτα όμως είδα κάποιον να στέκει στον δρόμο έξω από τούτην εδώ την πολυκατοικία. Συνήθως έμενα στο δωμάτιό μου όλη μέρα και ξεγλιστρούσα όταν σκοτεινίαζε, κι αυτό για κάνα δυο ώρες μόνο. Τον παρακολούθησα για λίγο από το παράθυρό μου και μου φάνηκε ότι τον αναγνώρισα... Κάποια στιγμή, μπήκε στην είσοδο και μίλησε στον θυρωρό... Χτες βράδυ, όταν επέστρεψα από τον περίπατό μου, βρήκα μια κάρτα στο γραμματοκιβώτιο. Πάνω της ήταν γραμμένο το όνομα του ανθρώπου που θέλω ν' αποφύγω όπως ο διάολος το λιβάνι, του τελευταίου ανθρώπου πάνω στη Γη που επιθυμώ να δω».

Νομίζω ότι το βλέμμα του Σκάντερ, ο απόλυτος τρόμος στην έκφραση του προσώπου του, επιβεβαίωσαν την πεποίθησή μου για την ειλικρίνειά του. Αλλά και η δική μου φωνή ήχησε λίγο πιο τσιριχτή καθώς τον ρωτούσα τι έκανε μετά.

«Συνειδητοποίησα ότι ήμουν στριμωγμένος χειρότερα κι από παστή σαρδέλα, κι ότι υπήρχε μόνο μία οδός διαφυγής. Έπρεπε

να πεθάνω. Οι διώκτες μου θα πούχαζαν μόνο αν βεβαιώνονταν ότι ήμουν νεκρός».

«Πώς τα καταφέρατε;»

«Είπα στον υπηρέτη μου ότι δεν ένιωθα καθόλου καλά, και φρόντισα να πάρω την όψη ετοιμοθάνατου. Δεν μου ήταν δύσκολο, γιατί στις μεταμφιέσεις είμαι σαΐνι. Έπειτα βρήκα ένα πτώμα – πάντα μπορείς να βρεις ένα πτώμα στο Λονδίνο, αν ξέρεις πού να ψάξεις. Το έφερα μέσα σ' ένα μπαούλο φορτωμένο σ' ένα κάρο, και χρειάστηκα βοήθεια για να το ανεβάσω ως το δωμάτιό μου. Έπρεπε, βλέπετε, να κατασκευάσω τεκμήρια για την αστυνομική έρευνα. Έπεσα στο κρεβάτι, έβαλα τον υπηρέτη μου να μου φτιάξει ένα αφέψημα με υπνωτικό κι έπειτα του είπα να μου αδειάσει τη γωνιά. Εκείνος ήθελε να φωνάξει γιατρό, αλλά προσποιήθηκα ότι νευρίασα, βλαστήμησα λιγάκι και είπα ότι δεν άντεχα με τίποτα τις βδέλλες. Όταν έμεινα μόνος, άρχισα να ετοιμάζω το πτώμα. Ο συγχωρεμένος ήταν στο μέγεθός μου, και συμπέρανα ότι μάλλον είχε πεθάνει απ' το πολύ ποτό, οπότε σκόρπισα μερικά μπουκάλια με οιοπνευματώδη στο σπίτι. Το πιγούνι ήταν ο αδύναμος κρίκος της ομοιότητας, κι έτσι το διέλυσα πυροβολώντας το μ' ένα περίστροφο. Υποθέτω ότι όλο και κάποιος θα βρεθεί αύριο να ορκιστεί ότι άκουσε τον πυροβολισμό, αλλά δεν έχω γείτονες στον όροφό μου, οπότε αποφάσισα ότι μπορούσα να το ρισκάρω. Άφησα λοιπόν στο κρεβάτι μου το πτώμα, ντυμένο με τις πιτζάμες μου, μ' ένα περίστροφο ακουμπισμένο στα στρωσίδια, και το δωμάτιο ανάστατο. Έπειτα ντύθηκα με τα ρούχα που φυλούσα ειδικά για επείγουσες περιστάσεις. Δεν τόλμησα να ξυριστώ, από φόβο μήπως αφήσω ίχνη, κι εξάλλου ήξερα ότι δεν είχε νόημα

να προσπαθήσω να βγω στους δρόμους. Σας είχα στον νου μου όλη μέρα, και δεν φαινόταν να έχω άλλη επιλογή από το να σας παρακαλέσω να με βοηθήσετε. Έμεινα στο παράθυρό μου να παρακολουθώ, ώσπου σας είδα να επιστρέφετε, κι έπειτα κατέβηκα όσο πιο αθόρυβα μπορούσα τη σκάλα για να σας συναντήσω... Ορίστε, κύριε, τώρα γνωρίζετε γι' αυτή την υπόθεση όσα κι εγώ».

Κάθισε εκεί, ν' αναδεύεται στη θέση του όλο νευρικότητα, ανοιγοκλείνοντας τα μάτια σαν κουκουβάγια, και παρ' όλ' αυτά καταφανώς αποφασισμένος. Όσο για μένα, ήμουν πια σίγουρος ότι μου έλεγε την αλήθεια. Ήταν το πιο τρελό σενάριο, στη ζωή μου όμως είχα ακούσει πολλές απίστευτες ιστορίες που τελικά αποδείχτηκαν αληθινές, και είχα από καιρό υιοθετήσει τη συνήθεια να μην κρίνω το αφήγημα αλλά τον αφηγητή. Αν ο Σκάντερ σκόπευε να μπει στο σπίτι μου για να με σφάξει, θα είχε επινοήσει μια πιο πιστευτή ιστορία.

«Δώστε μου το κλειδί σας» είπα «και θα ρίξω μια ματιά στο πώμα. Ζητώ συγγνώμη για τις προφυλάξεις, όταν μου δίνεται η δυνατότητα, όμως, προτιμώ να εξακριβώνω όσα και ό,τι μπορώ».

Κούνησε λυπημένα το κεφάλι. «Το φαντάστηκα ότι θα μου ζητούσατε το κλειδί, αλλά δεν το έχω. Είναι στην αλυσίδα μου, πάνω στο κορό μου. Ήμουν αναγκασμένος να το αφήσω εκεί, για να μην προκαλέσω με την απουσία του υποψίες. Οι κύριοι που με κυνηγάνε είναι πρώτης τάξεως ασιίδες. Γι' απόψε θα πρέπει να αρκεστείτε στον λόγο μου, και αύριο θα έχετε όλες τις αποδείξεις που χρειάζεστε σχετικά με το πώμα».

Σκέφτηκα για μια στιγμή ή δύο. «Εντάξει. Γι' απόψε θα σας εμπιστευτώ. Θα σας κλειδώσω σ' αυτό το δωμάτιο και θα πάρω

το κλειδί. Μια κουβέντα μόνο, κύριε Σκάντερ. Πιστεύω ότι είστε ειλικρινής μαζί μου, αν όμως αποδειχτεί το αντίθετο, σας προειδοποιώ ότι έχω τον τρόπο μου με τα όπλα».

«Ναι, εντάξει» είπε καθώς σηκωνόταν απ' τη θέση του, μάλλον ζωηρά. «Δεν μου δόθηκε το προνόμιο να μάθω το όνομά σας, κύριε, επιτρέψτε μου όμως να σας πω ότι είστε σπαθί. Και ότι θα σας ευγνωμονώ αν μου δανείσετε ένα ξυράφι».

Τον πήγα στην κρεβατοκάμαρά μου και τον άφησα να κάνει τη δουλειά του. Δεν είχε περάσει παρά μισή ώρα όταν βγήκε αποκεί μέσα ένας άντρας που μετά βίας αναγνώριζα. Μόνο τα διεισδυτικά, πεινασμένα μάτια του πρόδιδαν την ταυτότητά του. Ο Σκάντερ ήταν καλοξυρισμένος, με τα μαλλιά του χωρισμένα στη μέση, τα φρύδια του ψαλιδισμένα και περιποιημένα. Επιπλέον, είχε το στήσιμο σκληρά εκπαιδευμένου στρατιωτικού, φτυστός καθώς ήταν, ως και στη λεπτομέρεια της ηλιοκαμένης επιδερμίδας του, με Βρετανό αξιωματικό που είχε θητεύσει επί μακρόν στην Ινδία. Είχε σφηνώσει κι ένα μονόκλ στο μάτι του, και είχε εξαφανίσει κάθε ίχνος αμερικανικής προφοράς από την ομιλία του.

«Αν είναι δυνατόν! Κύριε Σκάντερ...» ψέλλισα.

«Όχι Σκάντερ» με διόρθωσε. «Λοχαγός Θεόφιλος Ντίγκμπι, κύριε, του Τεσσαρακοστού Συντάγματος των Γκούρκας, επί του παρόντος στα πάτρια εδάφη ως αδειούχος. Κύριε».

Του έστρωσα να κοιμηθεί στο δωμάτιο που χρησιμοποιούσα ως καπνιστήριο, κι εγώ ξάπλωσα στον καναπέ μου, πιο ευδιάθετος απ' όσο είχα υπάρξει όλο τον τελευταίο μήνα. Τελικά, πότε πότε συνέβαινε και κάτι, ακόμα και σε τούτη την ξεχασμένη απ' τον Θεό μπτρόπολη.